

Gränsdragningsproblem och svårt att bli accepterade av kolleger

Motig början och oviss framtid för akutläkare i »ny specialitet«

– Vem vill ha en bättre begagnad akutläkare – och till vad? Den retoriska frågan ställs av Patrik Söderberg, den först anställda akutläkaren på Södersjukhuset i Stockholm. Frågan markerar den osäkerhet inför framtiden som den nya »specialiteten« lever med.

Idag finns det 16 akutläkare på Södersjukhusets akutmottagning. Ytterligare 2 har anställts fr o m januari 2002. Projektet med speciella akutläkare som akutens egna generalister har pågått sedan april år 2000.

Men som förtrupp för en eventuell ny medicinsk specialitet har arbetet ibland präglats av stora svårigheter. Och då har det inte främst handlat om kompilerade patientfall. Snarare handlar det om svårigheter att bli accepterade bland andra sjukhusläkare, liksom att tydligt definiera akutläkarens roll. Det framkom då Södersjukhuset nyligen arrangerade ett nationellt seminarium om akutläkare.

Patrik Söderberg anställdes som akutläkare i april år 2000. Han hade tidigare avbrutit en ST-tjänst i allmänmedicin och gick in i SöS-projektet med stora förhoppningar.

– Jag upplevde snabbt en tröghet i arbetet, inte minst ifråga om att utveckla kompetensen i akut omhändertagande. Anledningen var bland annat att vissa kliniker mest såg oss som »lätt-akutläkare« som tog lättare akutfall. Det har varit svårt att förmedla till andra vad vi gör, berättade Patrik Söderberg på seminariet.

Tveksamhet från medicinkliniken

– Det har även funnits en uppfattning att vi plockar russen ur kakan, och att vi dessutom arbetar för långsamt. Men granskar man det vi gjort visar det sig att inget av detta stämmer.

Medicinklinikerna pekades ut bland de »mindre accepterade«. Andreas Sjögren, chef för verksamhetsområde medicin på SöS, menade dock att han generellt sett ser positivt på akutläkarprojektet, men att det samtidigt finns en rad frågetecken och tveksamheter.

– Ansvarsförhållandena är fortfarande otydliga. Och är det rimligt att

FOTO: HANS PETERSSON

På Södersjukhusets akutmottagning har det funnits ett akutläkarteam i snart två år. Projektet ska utvärderas under våren 2002.

man som akutläkare ska förväntas kunna allt? Jag skulle föredra akutläkare som antingen var specialiserade på medicin eller på kirurgi, sade Andreas Sjögren.

Akutläkare ska på sikt ersätta akutens jourläkare från de etablerade sjukhusklinikerna. Men ännu har SöS-akutläkarnas insatser inte inneburit någon nämnvärd avlastning för klinikerna. En anledning till detta är att akutmottagningen får ta emot allt fler patienter. Redan detta år har SöS-akuten tagit emot 5 000 fler patienter än under år 2000.

En annan anledning är att akutläkarna ju fortfarande genomgår en utbildning. De förväntas på sikt kunna det mesta av det jourläkarna utför på akuten och behöver under utbildningen ständigt stöd från erfarna specialister. På SöS-akuten finns idag tre handledare på överläkarnivå, varav två dessutom har pedagogisk utbildning.

Bengt Eriksson, överläkare i ortopedi och handledare för akutläkarna, menar att dessa läkare kräver betydligt mer handledarstöd än andra ST-läkare. Och trots att en del kolleger på sjukhuset ifrågasätter hela akutläkarkonceptet är Bengt Eriksson övertygad om behovet. Andemeningen med hela projektet är att »akutmottagningen är så speciell att den inte bör skötas av jourläkare«.

– Litet tillspetsat skulle man kunna säga att jourläkarna ofta är för trötta, stressade och illa motiverade för att engagera sig i akutmottagningens utveckling, sade Bengt Eriksson.

– Att akutläkarna i vissa fall ifrågasätts av andra beror bland annat på att akutmedicin inte är någon egen specialitet.

Vad som är akutläkare måste också definieras tydligare, men det måste göras utifrån de erfarenheter som projektet ger.

Huruvida akutmedicin blir en egen specialitet är mycket osäkert. Det pågår en översyn av de specialiteter inom vilka specialistkompetens kan uppnås, och målsättningen är snarare att minska antalet än att öka det. Överdirektör Nina Rehnqvist på Socialstyrelsen ville inte heller ge några löften om möjligheten för akutmedicin att bli en egen specialitet då hon talade på seminariet.

Fem läkare har hoppat av

Osäkerheten inför framtiden är därför en av bromsklossarna för akutmedicinens utveckling, och förmodligen en bidragande orsak till att fem läkare redan hoppat av akutläkarprojektet på SöS.

En annan faktor som inneburit svårigheter är att allt mer arbete förlagts till kvällar, nätter och helger, dvs på tider då handledarna normalt sett inte finns på plats. Bakgrunden är indragna jourlinjer på bland annat ortopedikliniken.

Men trots många svårigheter finns det mycket positivt att säga om akutläkarprojektet, det anser såväl Patrik Söderberg som hans akutläkarkollega på SöS, Ann-Sofie Backman.

– Det är det absolut roligaste arbete en läkare kan ha, vi får använda all den kunskap som läkarutbildningen gav, förklarade Ann-Sofie Backman som arbetat som akutläkare sedan juni år 2000, då hon fick sin läkarlegitimation.

Peter Örn